

La situació de la llengua catalana al País Valencià

■ ELISEU CLIMENT
EDITOR

Quan es parla de la situació de la llengua catalana al País Valencià resulta difícil no prendre un punt de vista parcial. No és fàcil ser-ne objectiu, ja que tots els interessats hi estem involucrats d'una manera vital, i especialment preocupats pel seu present i futur. Perquè una cosa és el que voldríem, o el que sabem que caldria fer per tal que la llengua deixàs de ser un problema o conflicte civil, i una altra de prou diferent la realitat concreta, o la situació actual, que la llengua té en aquest present incert.

Quan parlem de la llengua caldria fer-ho també a distints nivells: l'ús quotidià, l'ensenyament, l'ús culte i literari, les inèrcies o indiferències heretades, els problemes polítics... Així podem observar-ne variacions, frustracions o esperances. Perquè la llengua manté tota la seua complexa vitalitat, una vitalitat canviant, rica i no exempta de perills, o d'amenaques, també. I en qualsevol d'aquests àmbits esmentats.

Així, si establim una comparança amb el passat, remot o recent, es fa patent que, malgrat la castellanització o l'empobriment de l'expressió, l'idioma ha guanyat molt a nivell d'ús culte i, a més, en aquest moment, gaudeix d'un respecte social i d'una dignitat literària com no havia tingut de fa segles. La llengua catalana avui en dia, entre els valencians, ja no és només el valencià oral de la ruralitat, o la llengua oblidada d'uns poetes antics, ni cap amagat aparador de relíquies; és el vehicle d'expressió cultural dels escriptors, d'alguns mitjans de comunicació, de la universitat i l'ensenyament bàsic generalitzat (més de 100.000 estudiants), a molts nivells socials i no només per a unes minories marginals o marginalitzades. La llengua catala-

na, avui, entre els valencians, no és cap vehicle de nostàlgies romàntiques, sinó un motor d'esperances civil, per molt que les amenaces reals del present puguen o vulguen impedir-ho. Però, ¿podran o voldran impedir-ho els governants valencians actuals? ¿No seria ja hora que la llengua deixàs de ser tema d'escàndol periodístic o de baralla política entre partits? Sofrirem verament un retrocés institucional al respecte?

La llengua catalana,
avui, entre els
valencians, no és
cap vehicle de
nostàlgies
romàntiques, sinó un
motor d'esperances
civil, per molt que les
amenaces reals del
present puguen o
vulguen impedir-ho.
[...]

¿No seria ja hora
que la llengua deixàs
de ser tema
d'escàndol periodístic
o de baralla política
entre partits?

els canvis polítics haguts darrerament al País Valencià —l'arribada del Partit Popular a la Generalitat i a molts dels ajuntaments valencians, els pactes d'aquest partit amb l'anticatalana Unió Valenciana— ens obliguen a estar alerta per impedir qualsevol entrebanc en l'esforç fet durant aquests anys, on la gestió anterior, sense ser òptima, ha col·laborat en la millora de les condicions heretades del franquisme, com a mínim en els aspectes educatius. La sensibilitat dels governants actuals no és gaire favorable cap a l'ús del català, això sembla clar ja des d'ara, si tenim en compte les declaracions de polítics rellevants. Però la consolidació de l'ensenyament en aquests anys, com també els moviments civils en favor de la llengua —el Bloc Jaume I i la seua manifestació del 6 de maig de 1995 (amb més de 100.000 persones), els sindicats, els pares d'alumnes, els partits d'esquerra o nacionalistes, etc.— i una forta pressió social favorable a la llengua, poden i han d'impedir qualsevol mena de paràlisi o retrocés.